„ЗАСТАВА“ излази редовно: средом, петком, недељом, на целом табаку, а уторником на по табака.

ЦЕНА ЈЕ ОВА
за Аустро-Угарску:
на целу годину . . . . . 14 ф. — н.
на по године . . . . . 7 ф. — н.
на четврт године . . . . . 3 ф. 50 н.
на 1 месец . . . . . 1 ф. 20 н.
За Србију
(у сребру.)
на годину 35 дин. на пола године 17½ дин.
на четврт године 9 динара.

ЗАСТАВА.

ОГЛАСИ рачунају се по 6 новч. од сваке врсте оваких ситних слова, а за жиг се плаћа по 30 новч. сваки пут.

ДОПИСИ шаљу се уредништву, а предплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ“ у Нови Сад у дунавској улици.
РУКОПИСИ не враћају се натраг.

Поједини бројеви стају 10 новч.

БРОЈ 82. У НОВОМЕ САДУ У УТОРАК 5. (17.) ЈУНА 1879. ГОДИНА XIV.

У НОВОМ САДУ 4. јуна 1879.

Поход аустро-угарски у Нови-Пазар, то је данас на дневном реду. Бар се непрестанце по нешто о томе пише. Изгледа нам, као да аустро-угарска влада и сама стрепи од тог похода. То је, као кад човек у помрчини иде, те пипа и обазире се на све стране, бојећи се, да како ненаграбуси на ђавола, ил да га ко из не буха не нападне. Горко искуство од прошле године при окупацији Босне и Херцеговине научило је државнике аустро-угарске, да опрезније поступају при поласку свом у напред тамо на истоку. С тога се сада вели, да ће аустро-угарски и турски војнички комесари састати се најпре у новопазарском диштрикту и у смислу конвенције стручно испитати стање тамошње, у колико се односи на посаду аустро-угарске војске, на њезино издржавање као и на саобраћајне одношаје. И тако ће зависити од назора тих аустро-угарских комесара, која ће се места посести, каде и како, или ће се можда наћи за добро, да се у овај мах само поседнуће одгоди. Досада пак, вели се с полузваничне стране није још донешена никаква одлука, која би везивала. Влади је при томе главно: да се монархији не натуре нове жртве и нови издатци. Тако се за сад о тој новопазарској окупацији гласа. Међу тим, крај свих тих изјава и околишења, тврди се с друге полузваничне стране, да ће се збити поседнуће извесних тачака у новопазарском диштрикту за сигурно у јулију овог лета.

Што се тиче расположаја становника у том крају, којег хоће Аустро-Угарска да поседне, тај је по „Пол. кор.“ двојак. Тамошњи Срби као да би се радовали том поседнућу, бар тако приповеда горе напоменути лист. Мухамеданци се баш не одушевљавају тиме, што ће доћи аустро-угарска војска, али су сви, осим фанатичног пука, против сваког отпора. Међутим она арнаутска племена, која с Црном Гором граниче у повољним околностима пристала би уз покрет, удешен против Аустро-Угарске. „Кад турски органи не би дволични били, као што то беше случај прошле године у Босни и Херцеговини, где су из потаје ободравали на устанак, онда се држи, да ил неће никаквог отпора бити, ил да бар тај отпор, ако би га било, неће замашајан бити.“ Крај свега тога уверавања полузваничног, имаде кругова, који се недају утешити, већ које црна брига мори, да ће се сангвиничност и овог пута љуто да освети.

Грчка је влада напосљетку пристала, да поново наименује комесаре за преговоре с Портом и да их изашље у Цариград. Грци што дуже трају ти преговори, све ће бољма долазити до уверења, да је зло по онога, који верује у искреност западне дипломације, а непокуша у отсудном тренутку, да својом снагом заплива у струју догађаја и неизвезе се у сигурно пристаниште.

Од каквог су актуелног интереса по Аустро-Угарску монархију арнаутско-грчки заплети, то се изводи из писма, које је писао уважен члан италијанског консуларног тела гроф Корте Муктар-паши и које је писмо „Дели-Њус“ сада на јавност изнео. У том се писму између осталог каже, да се речени Италијанац нада, да ће се Турска одлучити, да никад неповери кључ Арбанашке и Босне оној велесили, за коју се у опште знаде, да хоће да се дочепа оне жељезничке пруге, која у Солун води. Да се неутрализује уплив аустро-угарски у Арбанашкој, било би, вели се у том писму даље, за Турску и Италију можда од великог пробитка, кад би се оживела паропловна линија, која би полазила од Бара и додиривала пристаништа у Дурацу, Валони, Крфу, Сејади, Парги и Превеси.

Томе писму мисли „Дели-Њус“ да нетреба даља коментара.

ДОПИСИ.

З.....ц. Одеса 25. маја. Већ неколико дана како нам гости у Одеси извесни јунак прошлог рата ђенерао Скобељев II. Његова дивизија сада долази амо, сваког дана по једна частица, које он прегледа и даље отправља. Говори се да ће 27. о. м. отпутовати натраг у Бургас где ће се бавити докле год сва окупациона војска из тих крајева не изиђе. Диван је то витез који спада у круг онијех који осветлаше руско оружје и показаху целом свету какве јунаке руска земља рађати може.

И тако и последња руска војска оставља бившу турску царевину а сада кнежевину бугарску и Источну Румелију. Овђе се рађа и нехотице питање шта ће даље бити са тијем земљама? Истина руски цар својим прокламацијама на бугарски народ у тим крајевима саветује, нека су благодарни на том шта се за њих радило и да радећи очекивају бољу будућност. Вели се да и Турска неће посести нека извесна места са својом војском што јој је досуђено берлинским уговором. Све су то лепе наде за новорођеног, но за постојећег већ човека, који је до сада видио много таких савета и обећања пак се после у првој прилици изјаловише, за њега велим то су све празне фразе којима се врло мало вере дати може. Ја бар ништа у њих не улажем. Сва Европа кличе: Мир је утврђен, мир је сигуран. Опет велим то ће вјеровати новорођени. Аустрија углави конвенцију са Турском за окупацију Босне и Херцеговине и за поседнуће ново-пазарског санџака, коју је она имала углавити прије сваке окупације по том истом уговору, пак јел испунила у суштини онај чланак тога уговора. То не само да знаду — да није — они велеумници који подписаше уговор, већ зна сваки смртни. Дали њу когод узнемириваше, кад она без икаква сугласија са портом а противно берлинском трактату пређе Саву и заузе Босну и Херцеговину? ником ни мукајета неби. И све се то чини на очиглед цјеле просвећене Европе. Јао теби народе кад теби други капу кројили буду, а незнаду ти ни меру од главе, но за то знаду, да сваки конопац био он велик ил мали, танак или дебо свагда је као што треба за твој врат. То те сустиже у варварству, то те немимоилази ни у „културтрегера“ заштитника твоји.

Русија као што видимо у сваком смислу испунила је берлински уговор. Но питање је да ли би они ћутали да га она наруши ма у којој тачци? Не би. То се види најзад и из тог што теребешком грофу не би по ћуди, што Русија разумеваше рок коначног излаза окупационе војске јој 3. августа. Но чудо је да свагда највише траже поштења од других баш они, који се највише од њега одстрањују.

Русија оставе иза себе пуно мирну земљу коју окупираше с правом, предаје је по том истом уговору једној и другој влади. Александар I. кнез бугарски, скорим ступа у земљу да њом управља; шта ће сусрести тамо, како ли ће управљати на задовољство народу, видићемо. Ал ево на жалост видимо још сад, т. ј, кад је још и руска војска тамо у Источној Румелији, ударила кола у брег. Данашњи брзојав јавља: „да се султан одреко потврдити у звању, назначене Алеко-пашом, или као што се он сад већ зове опет кнез Александар — управитеље, само за то што су Бугари.“

Чекаћемо, трпећемо и видићемо тај вековечни „мир.“

а—а Стари Бечеј 28. маја. Јављено је већ читалачкој публици у прошлом допису, да се у нашем месту налази српско-народно позориште.

Ова мила дружина и једино мезимче српског народа својим лепим и ваљаним претставама, одабраних комађа, стекла је још више љубави и поверења у српске публике, а обратила је на се већу пажњу у посетиоца страних народности. То посведочава многобројна посета овдашње изображеније српске публике, а прилична, од стране Мађара и Израиљаца. Да се пак чланови земљорадничке класе слабо или боље рећи никако одазивају, то је жалосно.

Чланови милог нам народног позоришта показују неописану вољу и вештину у својим преставама, а то је управо једини и најглавнији узрок, што претставе тако лепо и на опште задовољство посетилачке публике испадају,

Непосећивање и никакав одзив према позоришту од стране земљорадника — такозваног народа српског даде нам повода, да се јавно целом српском читалачком свету жалимо због те њихове немарности и неодазивања.

Жалост је то погледати у позоришту празнину која би ваљало да је испуњена народом, жалост је и срамота кад човек баци поглед на посетиоце и види тек једва, и то само каткад по неку особу из земљорадничког сталежа које се сасвим изгубе спрам остале множине тако, да се једва могу приметити. Поједине личности из народа и то врло ретке које кад и кад посећују претставе, не претстављају народ, оне су само мерило по коме се може расудити колико је српске свести у нашем народу, колико љубави, и воље има спрам српских друштава.

Ученија класа, трговци и нешто од занатлијског сталежа одржавају данас у нашем месту српско-народно позориште. По народу, морало би се оно селити још пре но што се добро настанило. Па да се та ладноћа и немарност нашег народа само овде и овом приликом опажа, не би нам баш толико у очи падало нити би у нас велико чуђење побуђивао, али се то исто опазило и пре, а и од скора на спрам овдашњег српског црквеног певачког друштва.

О беседи коју је исто друштво приредило трећи дан ускрса и о вечерњој забави сад други дан духова, такође се опазило, да нема оних, ради којих је и сама забава приређена. — Срамота је рећи али морамо: да је сад други дан духова о вечерњој забави само један једини члан из народа посетио забаву. — А колико је било посетиоца страних народности? То се није дало избројати. Слободно можемо рећи: да их је било близу половина од свију посетиоца.

Они т. ј. Мађари и Израиљци ако не с вољом, а оно бар из љубопитства посећују наше забаве и позориште да чују лепе песме и виде ваљане претставе које нам наши мили гости тако дивно представљају.

А где је воље где љубопитства у нашег народа? — Народ наш живи у сну заборава на своју српску дужност, његово срце је неосетљиво према српском позоришту које би га развијало, која би му дало живота и створило вољу и тежњу за оним што би га просвећивало и оживљавало да неклоне и непада испред силне непријатељске навале.

Али још није доцкан, још ће бити претстава и забава у којима ће много и много науке и уживања бити, па с тога позивамо пријатељски и брацки народне старешине, да похитају са своји млађи у друштво где ће за мале новце много користи себи прибавити. Време је приспело када ваља показати да смо вољни одржати оно што је српско и посведочити делом да нисмо клонули, да има још воље и љубави у нас према оним друштвима које нас као народ подижу и одржавају.

...? — иђ. Загреб 27. маја (8. јуна) 1879. — (Сенатско решење поводом свеуч. изгреда од 4 16. пр. м.; Решење зем. владе на молбу срп. пев. друштва за потврду друштв. правила).

У свом допису од 13. (25.) пр. м, обећао сам, да ћу нашој читалачкој публици српској саопштити и решење акад. сената, које је имало сљедити изтрази поведоној по декану јуридичког факулитета поводом десивших се дне 4 (16.) пр. м. на свеучилишту изгреда, наперених против Србима свеуч. грађанима.

Акад. сенат по довршеној истрази донео је своје вис. решење, које сам у стању ево и приопштити, нашем српском свету, који сигурно, у колико га интересују свеучилиште у Загребу, и оно, што се на њему догађа, са нестрпљењем чека на испуњење мога обећања. —

Сваки, коме су збивши се изгреди из непосредног посматрања познати, као и овај, ко је мој последњи допис читао, сигурно је са поузданошћу очекивао, да ће акад. сенат у границама свога делокруга збиља савесно поступати и починитеље изгреда најстрожијом мером казнити, а тиме свој углед спасти и Србима увређеним задовољштину дати.

У том нашем очекивању! морам исповедити да смо се жали боже, сви — преварили. Акад. сенат иза „површно“ по декану вођене истраге није пронашао „за сходно“ казнити кривце, него онога, који је онако тешко увређен и кога су кривци и починитељи изгреда овако инсултирали и саму његову телесну сигурност опасности изложили били. Акад. сенат је дакле казнио Србина, и пошто исти није крив, нису га баш могли са свеучилишта релегирати, него му је само пред укупним сенатом подељен — „свечани“ укор! Осим тога му је ректор магнификус приватно саветово, да неиде на свеучилиште, јер да се боји нових изгреда, у ком би се случају свеучилиште безусловно затворити морало. —

Еле, другог случаја, де је свеучилиште пало у део Србима, да му они опет спасу углед, односно опстанак.

И Срби су збиља, имајући пред очима виши неки позив и свој и овога свеучилишта, и незаслепљени попут својих противника овом или оном страшћу, знали себе умерити и одлучити, да за љубав општем напредку саветују увређеном другу, да предавања непохађа.

Ми свакако ваља овај догађај да регистрирамо, да нам у своје време не изиђе из вида.

Но међутим нека „браћа“ Хрвати добро запамте, да смо и ми као и наша рођена браћа у Босни и земљи Херцеговој многа и небројена искушења кроз столећа преко своје главе претурили, па смо зато ипак, и ми овде, и они тамо, своју веру, своју народност милу, красни језик свој и обичаје наше лепе, по старима нашим у аманет нам предане, сачували и у будуће сачуваћемо неоскврњене онако, како то доликује челичном карактеру Србина православног.

А за још бољу илустрацију данас у Хрвацкој владајућих одношаја надовезаћу у кратко овом допису још једну новост, која ми је јуче до ушију дошла.

Из штов. овог листа биће свакоме познато, да се наша овдашња српска омладина често и горко тужи на вис. кр. зем. владу нашу, што тако шљоме мајијски поступа.

Осим досадањих, у „Застави“ готово увек обелодањених „пакрачких“ декрета, које наша омладина од високе владе увек добиваше, било да је тражила потврду правила литерарног било певач, друштва, добила је ових дана још један, коме се збиља нико надао није, тим мање, што је и сам референт владин, г. саветник Херводић изјавио, да ће без обзира на вољу држ. надодвј. г. дра Шпуна молбеницу пев. друштва повољно решити.

Зем. влада дакле ево по други пут неће да потврди правила пев. наше дружине, ма да је своја правила по пређашњој жељи владиној исправила, осим што се у њима оставила реч „српско“ (певач. друштво).

—иђ. Меленци 28. маја. У течају ове године подизан је више пута одавде глас у цењеном листу „Застави“ у појединим општинским стварима. Ти гласи беху довољна сведоџба, да се у овом месту пази на развитак и кретање друштвено. С друге стране беху исти гласи сведоџба, да се и овде догађају неправилности, па често и личне себичности, у вршењу појединих јавних послова. У ред тих неправилности и себичности, морамо на жалост и овим редцима да забележимо једну, која по важности саме ствари све досадашње надмашује. Иста неправилност, која је услед личних интереса појединаца, а на штету ове општине учињена, јесте незаконито организовање овдашње црквено-школске општине.

Познато је свакоме ко мислити зна, да је наша автономија још једини опкоп наше народности у овој држави. Још једино та, условљава одржање нашег народа, његов народни, културни, па и сам материјални напредак. О истинитости свега тога, држимо, да и сувише налазимо коментара баш у самом животу нашег патничког народа. Језик му је потиснут из јавнога живота, а име му је побрисано именом „раса“ чиме му је народни значај у јавном животу сломијен. Његов културни напредак је досада не једном сметњом тлачен, чиме му је и његов материјални развитак задржаван, у толико, у колико је исти од културног напредовања условљаван био. Автономијом ако и није наш народ извојевао своме имену народну равноправност, извојевао је бар егзистенцију на живот. Истом је добио маха да може културно напредовати и тиме осигурати се да га неће напредно време саранити. Али на жалост и томе безцен благу, томе последњем опкопу, запљускују вали опасности. Исти су у толико опаснији, што се налазе у самом народу безбожничких руку које се на њу подижу, и то све себичних интереса ради, пошто је автономија многи пашалук у нашим црквеним имаовинама уништила. О овој црној истини можемо се из толиких примера уверити. Осим тога писац ових редака је не једног таког пашу чуо где недостојним именима нашу самоуправу крсти, као: „самоуквара, абар“ итд.

Против такових први у народном телу нема друга средства осим јавности. С тога и ми овим редцима хоћемо поменуту незакониту организацију ове општине, пред читалачки свет, тог највећег судију да изнесемо.

По кр. решкрипту од 1868. године беше истекао ове године законити рок наше црквено-школске општине. Пошто је црквени одбор учинио све припреме, то је општа изборна скупштина 27. маја т. г. одржала избор представника за црквено-школску општину. Изборни председник заказао је још за исти дан седницу за организовање скупштине и избор појединих црк.-школских органа, позвавши присутне чланове да својим изабратим и неприсутним сачлановима, њихов избор објаве, и да их у седницу позову. Све речено учињено је против кр. решкрипта, који прописује, да се држање скупштине на осам дана пре у цркви објавити мора и да се још сви скупштинари појединце у скупштину позвати морају.

Није наше да разбирамо што се тако са седницом хитало, али констатујемо, да се једва половину чланова искупило. Искупљени чланови су били већином и чланови старе скупштине те су били тога дана на биралишту, а од чести је овдашњи парохијски капелан са своји присташи од кућа вукао, тако, да се заказана скупштина за два часа, једва у шест часова по подне одржати могла. Од 120 скупштинара искупило се 67 у седницу. Од истих беху 15 противна организовању, доказујући, да је седница не законито сазвана, доказујући даље да мањина чланова, неможе већини одузети право на избор председника и осталих органа. Али све то беше заман, јер овдањи парохијски капелан, са још два своја присташа беше таку ларму подигао, да се свет купио мислећи, да

с бој бије. У сред таке ларме одпочео се избор, кетако су 55 чланова отели право осталим шездеот и петорици на најнеобазривији и на најнезанитији начин.

си При избору црквеног одбора беше нова незаконитост, јер онај од она два капеланова присташа беше донео капелановом руком написану листу кандидата коју је читао, дочим је г. капелан непрестано викао не давши ни до речи доћи онима, који га хтедоше на 16. §. кр. решкрипта упутити који начин избора црквенога одбора прописује. Круна пак свију незаконитости је то: што је скупштина три нечлана пустила да гласају, од којих је један и за црквеног одборника изабрат био.

Држимо да ће остали скупштинари законитим путем отето им право потражити, да се неће дати од дреке капеланове заплашити, поред свега тога, што је исти у седници претио да ће комесара довести, и што се јавно хвали да је љубимац г. епископа, чије ће „благоволење“ по његовој хвали, све за њега учинити, па ако нужно буде и саму скупштину растерати, и њему управу општинску предати. У колико је његова хвала и претња основана, незнамо позитивно казати. Али ако је све и тако, свесно становништво меленачко нетреба да клоне. Исто је било вазда расположено највећом одношћу своме г. епископу. Желело га је и у својој средини видети, позвавши га на освећење подигнутог црквеног кубета. Али ако ипак и на том месту одржи победу „љубимац“ над законам, онда ће лојално становништво меленачко имати и одважности и моћи, да направи незаконитости фронта па ма иста и са саме епископске столице долазила. Тим само начином сачуваће оно, што му дедови стекоше, и што ће један капелан безсавесно прохарчити, ако управу горњим начином добије.

Завршујући, морамо изјавити своје чуђење двојици који целу ствар руководише. Исти беху председник и перовођа, којима се ни родољубље па ни интелигентност одрећи не може. Изгледало нам је да, или несмедоше или нехтедоше да ствари законити ток даду. Свему додајемо, да смо узвишени над партајном овдашњом борбом и да ћемо и од сада верно пред читалачки свет изнашати, што се у овој ствари догађало буде.

Књижевност.

За слободу. — У подлиску 126. бр. прашке „Епохе“ изишла је критика на дело Јос. Холечека од које ћемо превод дати да наша публика видети може, како је дело у Чеха оцењено.

Пре свега писац жигоше данашња доба наше, доба материјалистичко, које је од своје прамајке — класичног доба одступило и вели како се идеализам тек спорадично појављује па ипак га материјалистички апостоли гоне и исмевају. За то и поздрављамо срдачно сваког, коме за руком пође, да нас из овог доба уведе међу људе, и ако само на кратки час — где непокварена природа, истино пријатељство, храброст, морал и скромност влада и даље напредује.

„У том погледу велике заслуге има Јосиф Холечек писац црта о бојевима црногорским и рајиним са Турцима. Садржина дела „за слободу“ — које је до сада у две књиге изашло — свакако је најбоља од свију, које до сада о синовима Црне Горе имамо. Густав Раш нам није дао праве слике Црне Горе; он истина није земљу идеализирао, али ју је пројевропљио у својим списима и тиме је на неки мести одступио од истине. Холечек је панслависта у најплеменитијем смислу, он је и срцем и душом одан Југославенима, особито Црногорцима велику љубав поклања, али љубав чија је величина и искреност баш и нужна била, да је све невоље и муке, глад и жеђ, хладноћу и запару у табору бораца за слободу поднео.

Холечек жарко љуби Црногорце, он је одушевљен за слободу сваког народа у опште а наиме југославенског и ипак је Холечек одржао своје обећање да неће идеализирати но да ће одношаје онакве какви су у истини описати и тиме је много боље послужио ствари наше браће јуначке него многи који мисле, да црвену чашу подићи морају кад о Црној Гори суде. Па ипак је Холечек идеалиста најчистија соја. Али он са својим идеализмом не упливише на читаоца; истинито, без икаквих измишљених додатака прича нам шта је видио, чуо и опазио, и тек тамо где догађаји и појаве у њему рефлексије буде — које читаоц може примити или не — постаје он идеалистом.

Врло развијен дар писчев за опажање и талент, како ће оно нама причати, што је опажао, да нас уједно поучи и забави, — то су својства која дело јако карактеризирају. При елегантном фељтонистичком облику остаје ипак то дело као културна слика од трајне вредности.

Као из неке врло удаљене мађијске баште допиру до нас сребрни звуци човечанске слободе. Дивимо се природном и искреном бићу народа, који је од блазиратих и пропалих елемената опкољен и ми се клањамо његовој унутарњој снази, која му је његове врлине и националне властитости од туђег и штетног уплива очувати знала.

Да чисте наивности! да узвишене појезије у тог народа, који себи државну слободу и основу даљем напредовању и раду својом најплеменитијом крвљу извојевати мора.

Вештачку круну томе делу чини XXIV. глава II. књиге која о смрти Смаил-аге Ченгића прича. Писац је исто тако добар песник, као што новелетски тон вешто извађа. Смрт Смаил-агина је диван епос искићен мирисним цвећем и цветовима, који у разним бојама а гдегде пластично до израза долазе. За пример нека служи ово место:

„Měsíčkovi Dobra žalovala:
Oj měsíčku nočni putovnički!
Co mi platno («оја ми вајда) že mne milý pan bůh,
Podaroval kràson (лепотом) nevídanou
když s ni nesmím mezi Cidi vyjít (изаћи),
bych jim byla k podivu a lásce (љубави)
abych s hochy tancovala kolo
a s pannami o zavody pěla (надпевала).
Nač mne pán bůh štíhlým růstem dařil
jejž dal jenom tenkovrhé jedli.
když nadavkem (уздарје) nepřidal mi horcha,
jenž mne líbá, miluje a kochá (развесели)
přivíjí mne mocnym svalem (мишицом) k boku
a ve černém zhlíži se mi oku.
Labuti bůh perutě bílé,
aby jimi veslovala vzduchem
a se nesla, kam ji srdce táachne (вуче);
a já nemàm komu buch své ru ce
kolem (око) šije mužné ovinula,
k němuz bych se jakó svlačeć (бршљан) pnula:
na sve vlastní zakládám je hrudi.
Květinka jsem vonna (мирисни) na trhám
panenka (цура) jsem pěkná (лепа) na vdávání,
ale vadnu (венем) netrhá mne nikdo,
za ženušku neprosí mne nikdo.
Kdybys neměl hvězdu večernici,
vzala buch si o mešičku tebe.“

Дикција и склоп реченица тога дела импонира нам једноставношћу и заокруженим обликом.“

Тако говори критика немачка на дело Јос. Холечека.

Данчин.

✝

ЈОСИФ ГРУЈИЋ,

протођакон на двору бачке епископије.

Јуче је после дуже болести умрьо Јован Грујић, у калуђерству назван Јосиф, у цвету младости своје у својој 32-ој години. Покојник је свршио богословске науке у сремским Карловцима, а осим тога и прве две године правног факултета у Бечу. Био је дуже времена и сурадник овога нашег листа, а после тога је деловао као епархијски, консисторијални и гимназијско-патронатски бележник. Посветио се монашком чину можда и због тога што се надао, да ће у калуђерској тишини наћи олакшицу слабом свом здрављу и тиме продужења животу, који је свакоме мио. Тешка бољетица, зарана захваћена, не даде ни тако дужа века. Умре он у Футогу, месту рођења свога, на рукама старог и неутешеног родитеља, свештеника тамошњег. Погреб ће бити данас по подне, куда ће знанци и пријатељи, које је покојник у великом броју стекао за живота, отићи, да му укажу последњу љубав и почаст.

Вечан му спомен међу нама и лака му црна земља!

Нови Сад 4. јуна. У „Јавору“ читамо ову тужну вест: „Из Црне Горе стиже нам тужан и жалостан глас: да је војводи Лазару Сочици за седам дана помрло од тифуса петоро деце, два сина Машан од 11. и Јаков од 9. година; две кћери Анђелија од 16 и Милева од 7 година, и пето невинашце још у повоју, мушко чедо од четир месеца! Тиме му је сатрвена цела породица, јер већ нема више никога свога од срца. Та голема и ретка несрећа потресла је душу ојађеном оцу тако, е за њега нема више речи од утехе. У њему је клонуо отац под тешким теретом туге и жалости. Ђ'о да му је неко похарао гњездо соколово, однесав миле и драге тиће, кад њега, сокола, дома не беше, јер је Лазо са војском боравио на Горанском, докле су му деца умирала. Тиме му је туга црња и грђа! Али ову голему жалост његову, делиће са уздахом свако српско срце, док до њега овај глас допре.

„Лазар Сочица био је вазда у бој јунак големе среће, а данас ето му на дом у походе грдне несреће. Прва срећа потоња несрећа, а Лазару и не треба већа. Још би дивно чудо било, да се скамени срце у јунаку, па да преболи живу рану, сломијену родну своју грану!

„Али онај српски соко са камене Пиве, што је четири године разгонио Турке на буљуке, који је знао вазда на страшноме месту постојати, највећу турску силу на ждријелу дочекати, читаве војске разбијати и у крвавом боју сваку јуначку муку издржати — не може и неће за дуго са свим малаксати својим витешким духом, што је сада за часак клонуо под големим теретом ове љуте ране без пребола!

„И ако му суђено буде да након себе не остави јуначку замену, његово име угинути неће, него ће се вазда спомињати, док је Пиве и у Пиви виле, која песму јунацима вије.

„Здраво да си Сочица Лазаре!“

НОВИЈЕ.

Загреб 2. јуна. Земаљски сабор данас отворен. Депутација поводом сребрне свадбе прочитала извештај. Заступник Старчевић у једном говору критиковао тај извештај, којег је сабор клицањем на владара и владарку на знање узео. За тим су прочитани владини предлози о зем. буџету, о школском буџету и организовању општинскоме.

Беч 2. јуна. „Бечком Тагблату“ јављају, да су Арнаути закључили, да свакако бране земљу од какве инванзије. 15.000 момака отиће на загрожена места. 6000 из доње Арбанашке доћиће у Призрен помоћи ради. Ратни порез удариће се на сваку главу по 10 пијастера. Средишни одбор, који је досад у Призрену био, премешта се у Нови Пазар и остаће у непрекидности.

Дубровник 2. јуна. „Дајче Цајтунг“ јавља, да заступници неког енглеског паробродског друштва смештају по свим далматинским и арбанашким лукама агентуре за редован паробродски саобраћај, који ће се још овог лета отпочети.

Београд 2. јуна. Кнез Дондуков по преузећу брезничког и трнског округа, стигао је у Ниш да преда својеручно писмо цара руског кнезу Милану. — Сермет-паша изјавио Ристићу, као министру спољних послова, да Турска није у стању, да склопи са Србијом консуларну конвенцију. Усљед тога је одрекла Србија коначну приволу, да се у Нишу турски генерални консулат подигне.

Петиње 2. јуна. При прегледу хумских висова турски стражар напао на аустро-ут. комесара бајонетом. Комисија одбијена, обуставила све регулисање док не добије нове напутке. Турски се комисари сасма повукли.

Чланци „Јеврејско питање у Србији“, који су у више лањских бројева нашег листа штампани, отштампани су у засебну књижицу под насловом: О јеврејском питању у Србији од Николе С. Јовановића, државног питомца. Чист приход ове књиге намењен је „фонду за потпомагање сиромашних великошколаца“, Београд. Штампа Н. Стефановића и Друга. 1879. На 16-ини 103 стр. Цена 1 динар. Сваком, ко разбира за јаван живот народа српског, добро ће доћи ова књига, како са вештог разлагања писчевог, тако и са исцрпености предмета. Ми је топло препоручујемо.

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ.

Школски одбор у Ст. Бечеју изриче најтоплије јавну благодарност г. А. Дорићу трговцу у Свиштови који је из родољубља према ученицима српске вероисповедне школе бечејске претплатио се на 10 пример. Голуба којег се бројеви свагда најбољим ученицима раздају.

Из седнице шк. одбора држане у Ст. Бечеју 12. маја 1879 год.

Гавра Ковачевић перовођа. **Димитрије Радановић** заст. председника.

КЊИЖЕВНА ВЕСТ.

ЗА ШКОЛСКЕ ИСПИТЕ

препоручујемо као леп и згодан дар добрим ученицима народних школа:

ШЕСТУ СВЕСКУ НАШЕ „БИБЛИОТЕКЕ ЗА ДЕЧИЈИ СВЕТ“:

МАЛИ ДЕКЛАМАТОР.

збирка одабраних песама за дечије декламовање

ПРИБРАО ИХ **ЧИКА СТЕВА**.

У овој дечијој књизи прибрано је на 59 најлепших песама које наша деца тако радо декламују. Две трећине ових песама спевао је деци њихов љубљени песник чика Јова-Змај — те ће наша деца извесно уживати у овој збирци.

Књига износи 64 стр. на великој осмини а штампана је чисто и уредним почетним словима.

Цена је књизи само **25** новч. а на сваки 10 комада дајемо учитељима, школским одборима две на дар. Књижарима обичан рабат. Наруџбине за готово или поштанским поузећем обављамо брзо и тачно.

Препоручујемо и осталих пет илустрованих свезака ове библиотеке и то: 1. **Радованов дар по 25 н.**, 2. **Дан и ноћ по 25 н.**, 3. **Дечије радовање по 30 н.**, 4. **Дани одмора по 20 н.**, 5. **Чесница по 20 н.**, — све из пера дечијега писца чика Стеве.

Нови Сад, јуна 1879. **Српска књижара браће М. Поповића** у Новоме Саду.

ОДГОВОРИ УРЕДНИШТВА.

Г. Др, Мил. Јов—у. у Трсту. Молимо вас, да нам пошљете поново вашу адресу.

ЈАВНА КОРЕСПОНДЕНЦИЈА.

Г. П. Л. К. у Србобрану. Ја се у главном слажем с твоиим мислима, ма да многе твоје претпоставке нестоје. Друга је ствар, што се изведења тиче. Ту би се морали поразговорити и споразумети. Кад се лично састанемо, прозбориħемо више коју. То ћемо пак моћи, док се вратим с пута, камо за овај мах марам поћи. Дотле се стрпи, јер и онако се многи питају, еда ли је требало и почињати .... Твој γ.

ОГЛАСИ.

СТЕЧАЈ.

Овим се расписује сточај на парохију Осредачку у личком протопресвитерату.

Компетенти нека своје инструиране молбенице поднесу овој консисторији најдаље до 15. јулија о. г.

Из сједнице епарх. консисторије, држане у Плашком 24. маја 1879.

1—3 ЕПАРХ. КОНСИСТ. ГОРЊО-КАРЛОВАЧКА.

СТЕЧАЈ.

На упражњено парохијско место у Бежанији овим се стечај расписује.

Свештеничкој удовици припада половина свију парохијских прихода до 20. фебруара 1880 год.

Просители имају своје нужним сведочбама снабдевене молбенице за 4 недеље рачунајући од дана првог уврштења расписа овог овамо поднети.

Из седнице конзисторијалне у Карловци 17. маја 1879. држане.

1—3 КОНЗИСТОРИЈА АРХИД. КАРЛОВАЧКЕ.

КОНКУРС.

Ради парохије Коморанско-ђурске VI. класе отвара се овим до 15. јулија, т. г. конкурс.

Просители имају своје инструиране молбенице до горњег дана консисторијуму овом поднети.

Из седнице консисторијума дијецезе Будимске, у Сентандреи, 24. маја, 1879. держане. 1—3

СТЕЧАЈ.

Ради попуњења упражњене једне парохије у Карлову на којој се за сада лични помоћник налази расписује се овим стечај.

Надтицатели имају уредно устројене молбенице своје најдаље за 6 недеља од дана првог уврштења стечаја овог потписаној конзисторији поднети.

Из конзист. седнице у Темишвару 20. марта 1879.

2—3 ЕПАРХ. КОНЗИСТОРИЈА.

Својевољна продаја.

Две куће на једном плацу у кречарском сокаку под бројем 2000, продају се из слободне руке, под врло пробитачним условима, и које леп приход доносе. Једна кућа има седам соба, и то: три горе а четири доле, три кујне, два шпајза подрум, шупе за дрва. Друга кућа има две велике собе, једну кујну, леп ходник, и пространу авлију. Ближи услови куповине могу се дознати, код притежатеља исти кућа.

Ђоке Вуковића у Новом Саду.

1—3

ОГЛАС.

Подписани имам на продају џакова у сорти 4/3, 3/3, 2/3, преће ретке, на комад 8, 9, 10, 12, до 14 прста 50 60 дубоко, преће дебрецинске на 3 и 4 прста 50 дубоко, вила црни, платна бела и унгеблајхт комис 4/4, платна румбургер 9/8, пкатна бела и унгеблајхт 4/3 7/8 кудељног, слама рица у сорти, јут цвилих за поњаве, платна ординар карпис небелог, чинија дрвени у сорти, бичева кожњи у сорти тертухе и орд. асуре у лебарском сокаку број кућни 866.

3—3 НИКОЛА СТАНИСАВЉЕВИЋ.

СТЕЧАЈ.

У смислу одлуке овогодишње главне скупштине позоришне расписује се стечај на место помоћника управитељу срп. народне позоришне дружине.

Плата је помоћнику 50 фор. месечно.

Дужност је помоћникова, да врши рачунарске, манипулационе и друге писарске послове код позоришне дружине, и све, што му наложи управитељ, коме ће у свему бити потчињен и одговоран.

Рок овоме стечају траје четири недеље дана, од дана, кад последњи пут изађе.

Молбенице заједно са сведочбама о добром владању и о способности за ту службу, ваља да се упуте потписаном управном одбору.

Од управног одбора „друштва за српско нар позориште“.

У Новом Саду 2. (14.) јуна 1879 год.

Начеоник друштва за срп. нар. позориште:

Сава Петровић тајник. **Др. Стеван Павловић.**

2—3

Гвожђарска трговина

П. ФЕРКА и ДРУГ

у Земуну 1—3

потребује једног од млађих спомоћника и једног шегрта, исти требују знати српски и немачки језик.

Трговина сукна и ћебета

Паје Радановића

У ОСЕКУ, доњем граду

препоручује своју ново започету и добро снабдевену радњу са ердељским сукном (даровцем) од сваке врсте, наиме белог, натуралног и фарбаног.

К томе ћебета (гуња) ердељски, и такозвани тоцки бели и шарени са дугачком и кратком вуном, за покривање. Чутура у кајшеви.

Даље сваке врсте покровца и ћебета за коње, све по најумеренијој цени. 5—6

Одговорни уредник др. Милан Ђорђевић. Издавалац „Задруга за срп. нар. штампарију. Српска народна задружна штампарија.